

« . . . էր սա փառաւոր վանք, և ունէր եկեղեցի գմբեթաշէն յոյժ գեղեցիկ ի ձեռս ազգիս Հայոց լեալ, որ և միաբանք իսկ բնակէին ի սմա, բայց ի չարութենէ . . . ի վաղ ժամանակաց երկու հարիւր ամառ յառաջ փախեան ի վանացն, և . . . աւեր- հալ զվանքն ի սպառ քակեցին, որոյ ևս որևոնքն միայն այժմ երեւին: Բայց գոյ մերձ եկեղեցւոյն դարպաս մի մեծ իբր պան- դոկ, որ ասեն թէ՛ գինեաուն վանիցն . . . » (Պատմ. Երուսաղեմի, էջ 296): Հայ միաբանութեան ստիպողական լքումէ յետոյ է որ լատինք՝ 1621ին, անյաջող փորձերով, և ապա, 1725ին, վերջապէս կը տիրանան նոյն տեղերուն՝ իսպառ ջնջելով հայ- կական յիշատակարանները որ կը գտնուէին վանքին աւերակաց մէջ (Ժմնկգրկն. Պատմ. Երուսաղեմի, Հտր. Ա. էջ 304-5):

Ստեփանոս Սեբաստացի գրիչը, իր երկու յիշատակարան- ներուն մէջ, ինչպէս վերեւ տեսանք, Այնքեարիմի վանքը կը կոչէ հռչակաւոր Անապատ և իրաւունք ունէր. վասն զի, հա- մաձայն օտար ուղեգիրներու նկարագրութեան, զոր վերեւ տե- սանք, արդարեւ նոյն վանքը հռչակաւոր էր իր ճարտարապե- տական կառուցուածքով և ներքին գեղեցիկ որմանկարչու- թեամբ. ան հիանալի և հոյակապ յիշատակարան մըն էր, որ կը վկայէր Մամիկոնեանց նախարարութեան եկեղեցաշէն գոր- ծոց, որոնց լծորդուած էր զիւլցազնական ոգին, որ հովանաւորը եղած էր, ինչպէս Մշոյ Ս. Կարապետին, նոյնպէս Այնքեարիմի Ս. Յովհաննու Մկրտչի փառաշուք տաճարին:

